

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานกับความพึงพอใจในงาน
ของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้

นางสาว รัตนา ลือวานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 634 - 933 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

F17+076.2X

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS AND JOB EMPOWERMENT WITH JOB
SATISFACTION OF STAFF NURSES IN HOSPITALS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH, SOUTHERN REGION

Miss Ratana Luevanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program
in Nursing Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 634 - 933 - 3

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัตนา ลือวานิช : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน
กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตภาคใต้ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS AND JOB
EMPOWERMENT WITH JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES IN HOSPITALS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH ,
SOUTHERN REGION.) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิงพวงเพ็ญ
ชูณหปราบ, 189 หน้า. ISBN 974-634-933-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการเสริม
สร้างพลังอำนาจในงาน กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข เขตภาคใต้ และศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวทำนายความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ กลุ่ม
ตัวอย่างคือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคใต้ จำนวน
485 คน เลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ประกอบด้วยแบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานและแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน มีค่า
ความเที่ยง 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็น
ขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของพยาบาลประจำการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
โดยมีค่าเฉลี่ยในด้านการได้รับการเคารพและอิสระอยู่ในระดับสูง ส่วนการได้รับความไว้วางใจ อำนาจ
(การส่งเสริมสนับสนุน ข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากร) และโอกาสอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ
กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .159, .181$) ส่วน
การเสริมสร้างพลังอำนาจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .694$)
4. ตัวแปรที่ร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการได้อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การได้รับโอกาส อิสระ ความไว้วางใจ ประสบการณ์การทำงาน และข้อมูล
ข่าวสาร สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการได้ร้อยละ 58.08 ($R^2 = .5808$)
ได้สมการทำนายดังต่อไปนี้

$$Z = .3513 \text{ โอกาส} + .2117 \text{ อิสระ} + .2396 \text{ ความไว้วางใจ} + .0732 \text{ ประสบการณ์การทำงาน} \\ + .0758 \text{ ข้อมูลข่าวสาร (สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน)}$$

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... ภาควิชาการพยาบาล
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ..... พิมพ์ ลือวานิช
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พวงเพ็ญ ชูณหปราบ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C786433 NURSING ADMINISTRATION PROGRAM
: MAJOR
KEY WORD: PERSONAL FACTORS/JOB EMPOWERMENT/ JOB SATISFACTION

RATANA LUEVANICH : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS AND JOB EMPOWERMENT WITH JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, SOUTHERN REGION. THESIS ADVISOR :ASST. PROF. POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D.189 pp. ISBN 974-634-933-3

The purposes of this research were to study the relationships between personal factors and job empowerment with job satisfaction of staff nurses in hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, Southern Region, and to determine variables which predict job satisfaction of staff nurses. The samples consisted of 485 staff nurses who worked in regional hospitals and general hospitals, selected by stratified random sampling techniques. The research instruments were questionnaires developed by the researcher which consisted of job empowerment questionnaires and job satisfaction questionnaires. The reliability of the two questionnaires were 0.97 and 0.94. The data were analyzed by using stepwise multiple regression analysis. The major findings were as follows :

1. Job empowerment of staff nurses in all aspects was at middle level and in the aspect of respect and freedom were at high level. While, in the aspect of trust, power (support , information , resources) and opportunity were at middle level.
2. Job satisfaction of staff nurses was at high level.
3. There was positive relationship at .05 level between age, experience and job satisfaction of staff nurses, at low level ($r = .159, .181$). Job empowerment had positive relationship at .05 level with job satisfaction of staff nurses , at middle level ($r = .694$).
4. Variables that could predict job satisfaction of staff nurses were opportunity, freedom, trust, experience and information and significant at .05 level. The predictors accounted for 58.08 percent ($R^2 = .5808$) of the variances. The function derived from the analysis was as follows :

$$Z = .3513 \text{ Opp} + .2117 \text{ Free} + .2396 \text{ Trus} + .0732 \text{ Exp} + .0758 \text{ Inf}$$

(Standardized Scores)

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หงษ์พงษ์เพ็ญ ชุณหปราณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วรรณ ปุณฺณโชติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะ และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ศิริพร สิงหนตร และ ดร. ศิริพร ตันติพิบูลวินัย ที่กรุณาสละเวลาให้คำชี้แนะในการทำวิจัย ครั้งนี้ รวมทั้งผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลทั้ง 15 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพยาบาลประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอรำลึกถึงพระคุณของบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว และมารดาที่ให้โอกาส และสนับสนุนการศึกษาด้วยดีเสมอมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัตนา ถีวานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	10
คำจำกัดความ.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	13
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร.....	96
กลุ่มตัวอย่าง.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	104
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	137
อภิปรายผลการวิจัย.....	138
ข้อเสนอแนะ.....	145

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

รายการอ้างอิง.....	147
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือ.....	160
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	165
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	183
ประวัติผู้เขียน.....	189

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ในโรงพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้.....	98
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานและ ความพึงพอใจในงาน.....	103
3	จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตามระดับ โรงพยาบาล อายุ เพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตำแหน่ง เงินเดือนและค่าตอบแทน แผนก การได้รับการอบรม ความต้องการศึกษาต่อ.....	108
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ในงาน และความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ.....	112
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : การได้รับข้อมูลข่าวสาร จำแนกเป็นรายชื่อ.....	113
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : การส่งเสริมสนับสนุน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	115
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : ทรัพยากร จำแนกเป็น รายชื่อ.....	117
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับโอกาส จำแนกเป็นรายชื่อ.....	119
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับความเคารพ จำแนกเป็นรายชื่อ..	121
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงานด้านการได้รับความไว้วางใจ จำแนกเป็นรายชื่อ..	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานด้านการได้รับอิสระ จำแนกเป็นรายข้อ.....	123
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	124
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานด้านความสำเร็จในงานของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	125
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานด้านการได้รับการยอมรับของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายข้อ	126
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานด้านลักษณะงานของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายข้อ....	127
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานด้านความรับผิดชอบในงานของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	128
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจในงานด้านความก้าวหน้าของพยาบาลประจำการ จำแนกเป็นรายข้อ...	129
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ....	131
19	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการทำนายความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ.....	132
20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ เมื่อใช้วิธีการถดถอยแบบขั้นตอน.....	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 21 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b)
และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b
และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความพึงพอใจ
ในงานของพยาบาลประจำการ..... 135

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบลำดับขั้นความต้องการของ Maslow กับแนวทางสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	21
2	แผนภูมิแสดงถึงแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	26
3	แสดงแบบจำลองการเสริมสร้างพลังอำนาจตามแนวคิดของ Vogt & Murrell.....	27
4	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย